

Geofizički odsjek

Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu

Horvatovac 95, 10000 Zagreb

Tel. (01) 4605-900, fax: (01) 4680-331

Zagreb, 1.10.2009.

O B A V I J E S T

Dana **6.10.2009. (utorak!)** u **12⁰⁰** sati održati će se u okviru seminara i kolokvija na Geofizičkom odsjeku PMF-a sljedeće izlaganje:

prof. dr. sc. Marijan Herak i prof. dr. sc. Davorka Herak:

100 godina od Pokupskog potresa 8. listopada 1909.

SAŽETAK: Pokupski potres iz 1909. godine spada u nekoliko povijesnih potresa (poput Lisabonskog 1755, ili onoga kod San Francisca 1906. g.) koji se redovito spominju u seizmološkim udžbenicima i drugim knjigama o povijesti znanosti jer su potaknuli važna otkrića ili su značili prekretnicu u shvaćanju potresa i njihovih učinaka. Sljedeće ćemo godine obilježiti 100. obljetnicu otkrića Mohorovičićeva diskontinuiteta, koje je uslijedilo kao rezultat analize i interpretacije seizmograma upravo Pokupskoga potresa iz listopada 1909.

U predavanju prikazat će se dokumenti, seizmogrami i ostala arhivska građa povezana s Pokupskim potresom, kao i postupak koji je Mohorovičić primijenio u svome epohalnom radu. Taj je potres ujedno i najveći potres za koji znamo da se dogodio u pokupskom epicentralnom području, te zato presudno utječe na procjenu seizmičke opasnosti toga kraja. Zbog blizine Zagreba znatno utječe i na seizmički hazard glavnoga grada u čijoj je okolini nastanjeno više od milijun žitelja, a koncentriran je i znatni dio ekonomskih resursa Hrvatske. Zato je donekle neobično da nakon Mohorovičića nije objavljena niti jedna sveobuhvatna studija toga potresa.

U drugom ćemo dijelu predavanja prikazati rezultate naše ponovne analize svih podataka kojima smo raspolagali, poglavito makroseizmičkih upitnica i dostupnih nam seizmograma. Rezultat je nova makroseizmička karta koja ukazuje na izrazitu anizotropiju atenuacije intenziteta, nova mikrosezmička lokacija hipocentra, procijenjena magnituda ($M_S = 5.8$) na temelju seizmograma 10 postaja, kao i izračunati mehanizam pomaka u žarištu potresa. Iako su podaci za račun mehanizma potresa relativno nepouzdan, rješenje je slično mehanizmima nedavnih manjih potresa u tome području, a u skladu je i s lokalnom geologijom te razdiobom hipocentara po dubini. Pokupski je potres najstariji potres u Hrvatskoj i okolini za koji je izračunat mehanizam rasjedanja. Novi podaci omogućit će pouzdaniju ocjenu potresne opasnosti u sjeverozapadnoj Hrvatskoj, a pružit će i dodatne elemente za seizmotektonska istraživanja.

Pozivaju se studenti, apsolventi i svi zainteresirani da prisustvuju predavanju, koje će se održati u predavaoni br.2 Geofizičkog odsjeka PMF-a, Horvatovac 95, Zagreb.